

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

Divo Bernardo Ordinis Cisterciensium Abbati Primo, Doctori Mellifluo,
Votum, Pietatem, Et Obsequium Hvmillimum, Devotissimum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

D I V O
BERNARDO
ORDINIS CISTERCIENSII
ABBATI PRIMO, DOCTORI
MELLIFLUO,

VOTUM, PIETATEM, ET
OBSEQUIUM HUMILLIMUM,
DEVOTISSIMUM.

Idelis Sermo, & dignum

S. Bernard.
de bon. deser.

omni acceptione eloquium, quod
eminet in operibus tuis, O DOCTOR
MELLIFLUE, provocat humilitatem
meam, denuò in lucem producere mellea Verba
oris tui, & centies recufos iterum recudere Sermo-
nes tuos, *quoniam declaratio Sermonum tuorum illumi-
nat, & intellectum dat parvulis*, simulque ad pie-
tatem ita inflammat, ut nemo Te legat, qui cum
Pfalte non dicat, *Concaluit cor meum intra me, &*
in meditatione mea exardescit ignis. Nemo Te lo-
quentem audiat, qui cum Davide non sentiat,
*factum est cor meum tanquam cera liquescens in me-
dio ventris mei.* Nemo Sermone tuos cum pietate

Pfalm. 118

Pfalm. 38

Pfalm. 21

percurrat, qui cum Regio Vate non exclamet,
Inflammatum est cor meum, & renes mei commutati sunt.

Psal. 72

Ioan. 5 LUCERNA quippe ardens & lucens es. LUCENS, quia claritate doctrinae illuminas tu mirabiliter à montibus aeternis omnes qui operantur iniquitatem, ut abiiciant opera tenebrarum, & induantur arma lucis.

Psal. 75

Rom. 13

Psal. 77

ARDENS, quia in spiritus ardore inflammas vehementer ad operationem Virtutis omnes, qui diligunt Dominum, ut ponant in Deo spem suam, & non obliuiscantur operum Dei, & mandata eius exquirant.

Psal. 106

Psal. 77

Psal. 72

Luc. 1

Isa. 6

Luc. 1

LUCENS, quia dedit te Dominus Ecclesiae suae Columnam Nubis, ut ab hostium insidiis defenderes Castra filiorum Israel, & deduceres eos in partem voluntatis eorum; atque in Verbo praedicationis, velut in illuminatione ignis luceres eis per noctem, & ostenderes eis viam bonam per quam ambulent. ARDENS, ut in ostensione spiritus & virtutis zelares super iniquos, qui transierunt in affectum cordis, & converteres corda eorum ad Dominum, & incredulos ad prudentiam justorum.

LUCENS, quia calculus ille ignitus Sermonis Dei, quem Seraphim forcipe tulerat de altari, etiam tetigit os tuum, & dedit Dominus Verba sua in ore tuo, ut eorundem splendore illuminares omnes, qui in tenebris, & in umbra mortis sedent, ad dirigendos pedes suos in viam pacis.

ARDENS,

DENS, quia constituit te Dominus in Ecclesia sua
super excelsam terram, & super gentes, & regna, ut
erellas & destruas, & disperdas, & dissipes, & adifices
& plantes. Verè ardens eras, ô DOCTOR MELLI-
FLUE, ac vehementer accensus, quem sic praoccupavit
flamma caelestis, ut jam ab utero matris per Spiritum
sanctum sub specie catelli latrantis segregatus
fueris in opus ministerij, in adificationem Corporis
Christi, in numerum Evangelizantium pacem, ut
vehementi latratu praedicationis lupinas haereticorum
fauces comprimeres, gregem Dominicam indefesso
conamine protegeres, & quod de ovili Domini
perierat, requireres, quod abjectum erat, re-
duceres, quod confractum fuerat, alligares, quod infirmum,
consolidares, & quod pingue & forte, custodires.
Quod quàm bene, quàmque gloriosè perfeceris,
etiamnum enarrant populi, & laudem tuam enuntiat
Ecclesia, quoniam in potestate erat sermo tuus,
& Verbum tuum quasi facula ardebat.

Jerem. 1

S. Bern. Ser.
de S. Jo. Bapt.

Ephes. 4

Ezech. 34

Luc. 4.
Eccli. 48

Neque verò solùm Lucerna ardens & lucens
es, sed etiam melleâ eloquentiæ tuæ suavitate
interiora animi ita demulces, ut non sint loquelæ,
neque sermones, quorum non audiantur voces
eorum, clamantium & dicentium, MELLEA LIN-
GVA LOQVI, BERNARDI PRIVILEGIUM EST, NON
DABITVR ALTERI. Quidquid enim loqueris fa-
vus est; quidquid eructas, Verbum bonum est;
quidquid effaris, mel & saccarum est; Verè ve-

Cant. 4
Psal. 118
Lib. S. Bern.
Psal. 35
rè in Verbis gratiæ, quæ procedunt de ore tuo,
est *favus distillans labia tua*, *mel & lac sub lingua*
tua, & eloquia tua desiderabilia sunt super aurum
& lapidem pretiosum multum, & dulciora super mel
& favum. Obinde omnes, qui te legunt, adhuc
esuriunt; qui te bibunt, adhuc sitiunt; & aliud
desiderare nesciunt, quàm abundantius inebriari
ab ubertate melleæ doctrinæ tuæ, & torrente vo-
luptatis tue potari.

S. Bern. Ser.
2. de Advent.
Cant. 4
Psal. 118
S. Bern. Ser.
55. in Cant.
Eccle. 11
Psal. 54
Et si autem, Ô DOCTOR MELLIFLVE, mel &
favum sub linguâ geras, & ima perungas: attamen
sub illa etiam aculeum punctiōnis gestas,
quo corda compungas. *Habet apis, te teste, mellis*
dulcedinem, habet & aculei punctiōnem, Habes &
tu in dicendo melleam dulcedinem, in peroran-
do angelicam suavitatem, *mel enim & lac sub lin-*
guâ tuâ, & velut vitta coccinea labia tua, & eloquium
tuum dulce. Habes autem & apis instar aculei
punctiōnem, quia *configis timore Dei carnes nostras,*
ut à judiciis suis timeamus. Time, inquis, *scrutinium*
judicis, qui desideras adventum saluatoris: ille enim
qui dixit, *scrutabor Ierusalem in lucernis, nihil in-*
scrutatum relinquet, quoniam scrutabitur etiam renes
& corda, ipsaque cogitatio hominis confitebitur illi.
UNGIS ergo & PUNGIS velut brevis in volatilibus
Apis. UNGIS, quia *molliti sunt sermones tui super*
oleum. PUNGIS verò, quia *ipsi sunt jacula*. Jacu-
la, inquam, medullas cordium penetrantia, *vivus*
enim

*enim est sermo tuus, & efficax, & penetrabilior omni
gladio ancipiti, pertingens usque ad divisionem animæ
& spiritûs.*

Hebr. 4

Senferunt aculeum punctiōnis tuæ etiam re-
ges & principes, quos sine personarum acceptio-
ne, magnâ spiritûs libertate perstrinxeras. Lu-
dovicus Galliæ Rex innocentium sanguine fœ-
datus, ac Pontificio anathemate percussus, ab im-
pietatibus suis non resipuisset, nisi tu terribili-
bus eum comminationibus *per terribilem eum, qui
aufert spiritum principum, terribilem apud reges ter-
ra,* ad resipiscentiam induxisses. Guilielmus
Aquitaniæ Dux, magnus ille Schismatum fau-
tor, & Ecclesiæ persecutor, non surrexisset è ter-
ra cum Saule emendatus, nisi per te prius flagel-
lo linguæ in terram fuisset prostratus. Non e-
vasisset hic prævaricator in Ecclesia Dei ad tan-
tum sanctitatis fastigium, nisi acerrimum cor-
reptionis tuæ persensisset aculeum. Repetiisset
violenter Episcopales investituras Ecclesiæ Impe-
rator Lotharius, nisi per te gladio linguæ effica-
citer fuisset repressus. Victor & Petrus Pseudo-
pontifices coram legitimo Christi Vicario Capi-
ta sua non humiliassent, nisi aculeata suada elo-
quentiæ tuæ eorundem corda ad humiliationē
stimulasset. Illis calamitosis temporibus, dum
omnia hæresum, schismatumque dissectionibus
plena erant, gratulabatur sibi Ecclesia, quod in te

S. Bern. Ep.
220

ta-

Ca

P

L

T

2.

S

Eccli. 48

Psalm. 104

1. Cor. 2

ibid.

Deut. 32

talem ac tantum Præconem, novumque Eliam
 nacta fuerit, qui igneo zelo, ac potenti virtute
ungeres reges ad pœnitentiam, & confringeres poten-
tiam eorum, & conciliares cor Patris ad filium, & re-
stitueres tribus Jacob, id est, Ecclesiam in decorem
suum; hinc beati qui te viderunt, & in amicitia tua
decorati sunt. palam videntes, quòd eloquium
Domini inflammaverit te, ut erudies principes e-
ius, sicut temetipsum, & senes eius prudentiam doceres.

Et quoniam non in sapientia hominum sed
 in virtute Dei erat prædicatio tua, *sapientiam e-*
nim non huius sæculi, sed Dei sapientiam loquebaris
inter perfectos, hinc fiebat, quòd non in persuasi-
bilibus humanæ sapientiæ verbis, neque in Rhe-
torum lenociniis, aut Philosophorum argutiis,
 sed in sapientia & scientia Dei, ac sacre Scriptu-
 ræ intelligentia & autoritate radicares sermo-
 nes tuos, pene nec verbum proferens, nec line-
 am scribens, nec periodum efformans, quam non
 sacrâ paginâ, aut sacre paginæ mirâ explanatio-
 ne decorares; ita ut sacros codices aut omninò
 devorasse, aut totos in succum ac sanguinem tu-
 um convertisse videaris. Verba etenim verbis,
 sententias sententiis, dictaque dictis ad invicem
 ita artificiosè intexis; illaque cum tuistâ mirâ ju-
 cunditate, ac jucundâ varietate in unum coagu-
 las, ut illud Moysis meritò tibi occinendum sit,
concrevit ut pluvia doctrina mea, sicut ut ros eloqui-
um me-

*um meum, quasi imber super herbam, & quasi stilla
super gramina. dicendumque cum Salvatore, non* Matt. 10.
*estis vos, qui loquimini, sed spiritus Patris vestri, qui
loquitur in vobis.*

Hanc gratiosam Verborum, sententiarum-
que coagulationem comitatur abstrusa quaedam
& profunda sacrarum Scripturarum intelligen-
tia, è quibus quàm miros sensus, quàmque re-
condita rerum divinarum mysteria eruas, palam
est omnibus, qui tua scripta pervolvunt. sive e-
nim in sublimium Canticorum explanatione,
linguæ tuæ, velut calamo scribæ velociter scri-
bentis, pennas relaxes: sive in epistolaribus col-
loquijs exuberantis animi sensum, spiritu Dei
plenum indiscriminatim effundas, sive in ser-
monibus tuis, mira eruditione digradiaris per
florida viridaria campi sacrarum paginarum, Iob. 28.
*semper profunda fluviorum scrutaris, & abscondita
profers in lucem; ut nemo non videat, nemo
non manibus prendaat, quàm oppidò sublimis* Prov. 8.
cum sapientia habites in consilio, & eruditis intersis Eccli. 39.
*cogitationibus, atque in absconditis parabolarum con-
verseris, & occulta proverbiorum exquiras. Neque
mirum! quia DILECTI illius DISCIPULI, qui supra
pectus Domini in Cœna recubuit, CONDISCIPU-
LUS extitisti, quocum talia arcana è Christi in
Cruce pendentis latere, cujus dextera amplexa-
batur te, velut de ipso sacro Dominici pectoris fonte* Brev. Rom.
potasti.

b

Præ-

S. Bern. Ser.
signum mag.
& serm. 4.
de Assum-
ptione.

S. Bern. Ser.
2. de ad-
vent.

S. Bern. Ser.
de aqua du-
ctu.

S. Bern. Ser.
panegy. de
B. V.

S. Bern me-
ditat. sup.
Salve Reg.

Præterea, quid de tua in Deiparam Virgi-
nem, quam Sermonibus tuis tantopere extollis,
evisceratâ pietate commemorem? quot verba,
quot lineæ, penè dixerim, tot stimuli pietatis
Marianæ! Etenim dum te diffundis in ejus
laudes & præconia, mirâ spiritûs exultatione
præconizas eam *regiis ortam natalibus, cœlitûs pro-*
missam Patribus, mysticis præfiguratam miraculis,
propheticis prænuntiatam oraculis, quæ nec primam si-
milem visa est, nec habere sequentem. Dum te di-
stendis in deprædicandum eius irrefragabile pa-
trocinium; incredibili pietate cunctos impellis
recurere ad Mariam Matrem gratiæ, Matrem
misericordiæ, quia *per gratiam, quam invenit, per*
prærogativam quam meruit, per misericordiam, quam
peperit, securum habemus accessum ad thronum
gratiæ Filij sui, qui totum nos habere voluit per Ma-
riam. Dum denique pientissimam Matrem
cordiali fiduciâ, & filiali confidentiâ pius piè al-
loqueris; illam verbis pietate plenis amorosè
compellas, *Non nominari potes, ô Maria, quin ac-*
cendas; nec cogitari, quin recrees; nec pia memoria
portas ingrederis, quin dulcedine tibi divinitûs insitâ
statim tui amore inebries. Et quid ni totus in
Marianam pietatem difflueres, qui ejus uberibus
tam benignè lactatus es? Quid ni totus in illius
amorem liquesceres, qui tantæ Matris lacte po-
tatus, Christi Collactaneus tam dignanter effe-
ctus es?

ctus es? Lac ergo pietatis Marianæ quod bibisti, etiam sermonibus tuis eructasti; & lacte hoc, quo maduisti, etiam corda nostra depluisti, ut traheres illa in odorem unguentorum ejus, & *afferres Regi virgines post eam, & adduceres in templum Regis.* Psalm. 44.

Sisto itaque, O Beatissime Pater, conspectui tuo noviter impressos sermones tuos: non ut illis superadijciam, *quis enim adiiciet super omnem laudem tuam?* sed quatenus novo hoc typo te iterum introducam in orbem terrarum, ut melleâ linguâ tuâ rursus *annuncies nobis omnes predicationes tuas in portis filie Sion:* & ambrosijs sermonum tuorum illecebris idipsum denuò, quod olim, efficias, *ut derelinquant impii viam suam, & viri iniqui cogitationes suas, & revertantur ad Dominum:* impleaturque illud, etiam nostris temporibus, ab Alexandro III. in tua Canonizatione pronuntiatum oraculum, *infinitam multitudinem peccatorum per viam secularis latitudinem incedentem, ad spiritualis vitæ rectitudinem revocasti.* Psalm. 70.
Psalm. 72.
Isa. 55.

Tibi ergo, Antistes sanctissime, quã tanta ditat sanctitas, tanta exornat charitas, tanta sublimat humilitas, dico ac dedico elucubrationes tuas, quia tuæ sunt, & de manu tua accepimus. Tibi, inquam, illas defero ac cõsecro, qui es nostræ religionis deliciũ, suaviloquentiæ miraculũ, religiositatis speculum, pietatis prodigium, & totius Ecclesiæ ornamentum!

mentum! & cui magè quam tibi? Si enim *flumina ad locum unde exeunt, iterum revertuntur*, quid *Ecl. 1.* ni ad te, velut ad nativum facundiæ suæ sinum revertentur sermones tui? revertuntur autem ad te, ut fluminum instar te patrocinate iterum fluant, & de plenitudine tuâ accipiant universi.

Accipe ergo, beatissime Pater, quod tuum est; & gratificare votum, quod meum est. Tuum est, quod offero: meum verò est pietatis obsequium, quod debeo. Tibi merces & gloria pro opere: mihi ex tua benignitate sit gratia pro impressione. Opus ergò manuum tuarum respice: & opera manuum mearum dirige. Refove novum typum, quem voveo; & voventis animum protege, quem ad sanctitatis tuæ pedes supplex inclino, proster-no, abjicio.

Humillimus tuus cliens ac devotissimus filius.

Fr. BERNARDUS Abbas Montis Pomerii.

Præfatio